

EĞİTİM FAKÜLTESİ BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DİLEKÇE YAZMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ

Hüseyin ÖZÇAKMAK

Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi
Bölümü, huseyinozcakmak@gmail.com

Ömer Faruk KADAN

Mustafa Kemal Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu, farukkadan@hotmail.com
Makale Geliş Tarihi: 13.07.2017 Makale Kabul Tarihi: 27.09.2017

Özet

Eğitim fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin dilekçe yazma becerilerini incelemeyi amaçlayan bu çalışma, Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinin Türkçe, İngiliz Dili, Fen Bilgisi, Resim İş, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık, Zihin Engelliler ile Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümlerinde okuyan 165 birinci sınıf öğrencisiyle gerçekleştirilmiştir. Çalışma tarama modelindedir. Veriler nitel araştırma yöntem ve tekniklerinden doküman incelemesi ile çözümlenmiştir. Öğrenci dilekçeleri, Özçakmak (2017) tarafından geliştirilen Dilekçe Dereceli Puanlama Anahtarı kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmadan elde edilen temel sonuçlar şu şekildedir: Eğitim fakültesi öğrencilerinin ortalama dilekçe yazma puanlarınının 13,41 olduğu, bunun oransal karşılığının %67 olduğu tespit edilmiştir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin en az hatayı tarih yazma ve meram problem anlatma konusunda; en fazla hatayı ise adres ve iletişim bilgisi yazma ve dil kullanımı konusunda yaptığı belirlenmiştir. Bölüm değişkeni açısından dilekçe yazma puanlarının istatistiksel olarak anlamlı olduğu tespit edilmiştir ($\chi^2=29,606$; $sd=6$; $p<.05$). Dilekçe yazma konusunda en başarılı bölümler Türkçe Eğitimi ile Zihin Engelliler Eğitimi; en başarısız bölümler ise Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi ile Resim İş Eğitimi şeklinde sıralanmıştır. Cinsiyet değişkeni açısından puanlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır ($U= 2357,500$; $z= -1,952$; $p=.051$). Son olarak, öğrencilerinin biçimsel puanları ile dil-anlatım puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur ($Z=-1,301$; $p>.05$).

Anahtar Kelimeler: Eğitim Fakültesi, Birinci Sınıf Öğrencileri, Dilekçe Yazma Becerisi.

ANALYSIS OF PETITION WRITING SKILLS OF THE FIRST GRADERS AT THE FACULTY OF EDUCATION

Abstract

The study aiming to analyse petition writing skills of the first graders at the faculty of education was carried out with 165 first graders studying at Turkish Language, English Language, Science, Art and Crafts, Guidance and Psychological Counseling, Individuals with Intellectual Disabilities and Computer and Instructional Technologies Education departments of Mustafa Kemal University Faculty of Education. The study was in survey model, and the data were analyzed through document review among qualitative research methods and techniques. The petitions of the students were analyzed using Petition Writing Rubric developed by Özçakmak (2017). Basic findings of the study were as follows: It was concluded that mean petition writing score of the students was 13,41 and this was proportionately 67%. It was also revealed that the students made mistakes mainly in writing date and expressing

their problems while they made mistakes at the least in writing address and contact information and use of language. On the other hand, it was found that petition writing scores of the students were statistically significant with respect to department variable ($\chi^2=29,606$; $sd=6$; $p<.05$). The most successful departments in writing petition were Turkish Language Teaching and Education of Mentally Handicapped whereas the least successful departments were Computer and Instructional Technologies Education and Painting and Crafts Education. Additionally, there was no statistically significant difference between the scores regarding gender variable ($U= 2357,500$; $z= -1,952$; $p=.051$). Finally, there was not statistically significant difference between formal scores and language and expression scores of the students ($Z=-1,301$; $p>.05$).

Keywords: Faculty of Education, First Graders, Petition Writing Skill.

Giriş

Dilekçe yazma, insanların yaşamlarının her döneminde kullanmak zorunda kaldıkları bir beceri türüdür. Mesleği ve mezun olduğu bölüm ne olursa olsun, kişilerin dilekçe yazmayı öğrenmeleri; başvuru yapma, bilgi edinme, şikâyetle bulunma gibi nedenler söz konusu olduğunda, özel ya da resmi kurum ve kuruluşlara dilekçe yazabilmelidirler. Her ne kadar dilekçe yazma, dili kullanmayı gerektiren bir beceri olması hasebiyle, Türkçe ve edebiyat branşlarıyla ilişkilendirilse de, hangi alanda olduğu fark etmeksizin, her Türk vatandaşının öğrenmesi ve uygulaması elzem olan bir beceridir.

Dilekçenin tarihine bakılacak olursa, dilekçe hakkı, tarihin her döneminde var olmuştur. Bu hak, yöneticilerin faaliyetlerinden duyulan rahatsızlığı ifade etmek için kullanılabilirdiği gibi, yapılması veya uygulanması istenen işlerle ilgili görüş ve dileklerin yönetenlere bildirilmesi amacıyla da kullanılmıştır (TBMM, 2005: 9). İnsanlar tarihin her döneminde istek ve şikâyetlerini dile getirmişlerdir. Önceleri sözlü olan bu istek ve şikâyetler zamanla yazılı bir hâl almış ve dilekçe türünü geliştirmiştir. Dilekçeler, toplumsal hayatın kaçınılmaz bir parçası olarak karşımıza çıkmaktadır (Afacan, 2011). Günlük hayatta vatandaşların gözüne çarpan birçok aksaklık yetkililer tarafından fark edilmeyebilir ya da önemli olarak kabul edilmeyebilir. Böyle bir durumda, birçok kişi dilekçe marifetiyle bir araya gelerek konuya dikkat çekebilir, kamuoyu oluşturarak problemin çözümüne katkıda bulunabilir.

Ancak bu sayede idareler; kendilerinin olumlu veya olumsuz yanlarını görebilme, vatandaşların olumlu karşıladığı hizmetleri geliştirebilme, olumsuz görülen hizmetleri yeniden değerlendirme fırsatı yakalayabilirler (Kenan, 2007: 148). Ayrıca dilekçe yazmak, anayasal bir haktır ve bu hak, anayasamızın 74. maddesinde şu şekilde düzenlenmiştir: “Vatandaşlar ve karşılıklılık esası gözetilmek kaydıyla Türkiye’de ikamet eden yabancılar kendileriyle veya kamu ile ilgili dilek ve şikâyetleri hakkında, yetkili makamlara ve Türkiye Büyük Millet Meclisi’ne yazı ile başvurma hakkına sahiptir. Kendileriyle ilgili başvuruların sonucu, gecikmeksizin dilekçe sahiplerine yazılı olarak bildirilir. Herkes, bilgi edinme ve kamu denetçisine başvurma hakkına sahiptir” (Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, 1982).

Dilekçenin vatandaşlık hakkı olarak anayasada kendisini bulması, onun resmî bir yazışma türü olmasını sağlamakta ve önemini daha da arttırmaktadır. Dilekçe, yüz yüze görüşmenin yerini tutar, işlemlerin açık, doğru ve hızlı yapılmasına katkıda bulunur. Aynı zamanda işlemlerin hangi aşamalardan geçtiğini kayıt altına alarak kişilere denetleme imkân sunar. Bu yönüyle belge özelliği taşımaktadır (Göğüş, 1978: 278). Kurum veya kuruluşlardan, sunulan dilekçelerin işleme alınıp alınmadığına dair evrak kayıt numarası istenmelidir. Dilekçelerin resmiyet kazanmasının evrak kayıt numarası ile mümkün olduğu unutulmamalıdır. Aksi halde dilekçeler, işleme alınmaksızın sümen altı edilmiş veya çöpe atılmış olabilir (Özçakmak, 2017).

Dilekçe, bir isteğin yerine getirilmesi, herhangi bir konu hakkında ilgili makamlara bilgi verilmesi veya rahatsızlık duyulan durumların çözülmesi gibi amaçlarla yazılabilmektedir (Yakıcı, Yücel, Doğan ve Yelok, 2008: 105). Dilekçeler, yazanın kişiliğini yansıtır ve isteğinin yerine getirilmesinde oldukça etkili bir araçtır (Göğüş 1978: 278). Bu sebeple dilekçe yazarken kullanılan dile özen gösterilmelidir. Özen gösterilmeden yazılan dilekçeler, dilekçeyi okuyan kişi üzerinde olumsuz bir etki bırakabileceğinden dilekçenin olumsuz sonuçlanmasına neden olabilir. Kullanılan dilin yanı sıra dilekçenin şekli unsurlarına da itina gösterilmelidir. Kısacası dilekçe, hem içerik hem de biçim yönünden kusursuz olmalıdır. Literatür incelendiğinde, dilekçelerin yazımında dikkat edilmesi gereken birtakım kurallar olduğu görölmektedir. Bu kurallar, biçim ve dil-anlatım olarak ikiye ayrılmaktadır. Makalenin bu kısmında dilekçenin biçim ve dil-anlatım kuralları, literatürden hareketle ele alınmış ve nasıl olması gerektiğiyle ilgili tespitler yapılmıştır.

Biçimsel kurallar ele alınacak olunursa, ilk sırada **hitap** edilen kurum veya kuruluş yer almaktadır. Dilekçelerde hitap edilen kurumun adı kâğıdın üstüne ortalı bir şekilde yazılmalıdır (Göğüş, 1978: 279; Durmuş, 2013: 155). Akabinde o kurum veya kuruluşun bulunduğu yerleşim yerinin adı yazılmalıdır (Topaloğlu, 2010: 295; Göçer, 2014: 256). İlgili makamın bulunduğu yerleşim yerinin adının sağa yaslanmış olarak yazılmasına özen gösterilmelidir (Ergene, 2013). Dilekçenin yazıldığı makam, kısaltılmadan tam olarak yazılmalıdır (Yakıcı, Yücel, Doğan ve Yelok, 2008: 106).

Tarihin atıldığı yer konusunda literatürde ikili bir kullanım olduğu anlaşılmaktadır. Bazılarına göre (Göğüş, 1978: 278; Yavuz, Yetiş ve Birinci, 2003: 325; Topaloğlu, 2010: 295) günün **tarihi** kâğıdın sağ üst köşesine atılmalıdır. Bazı uzmanlar ise tarihin, istek veya şikâyeti dile getiren metnin sağ alt kısmına da atılabileceğini ileri sürmektedir (Göçer, 2014: 256-257; Durmuş, 2013: 155).

Tarihi takiben, **isim ve soy isim** yazma konusu gelmektedir. İsim ve soy isim, dilekçe metninin tamamlandığı kısmın sağ alt tarafına okunaklı biçimde yazılmalıdır. **İmza** ise isim ve soy ismin üzerine atılır (Göğüş, 1978: 279; Yavuz, Yetiş ve Birinci, 2003: 326; Topaloğlu, 2010: 295; Durmuş, 2013: 155; Nohutçu, 2015: 24). Bu konuda alanyazında görüş birliği olduğu görölmektedir. İmzasız dilekçelerin hiçbir geçerliliği yoktur (Yakıcı, Yücel, Doğan ve Yelok, 2008: 107) ve işleme konulmaz.

İsim ve soy isim okunaklı yazılmalıdır aksi durumda, başvuru sahibinin kimliğini tespit etmek zorlaşacaktır.

Dilekçenin bir diğer unsurunu da adres ve iletişim bilgileri oluşturmaktadır. **Adres ve iletişim bilgileri**, istek veya şikâyeti dile getiren metnin (varsa ek kısmının) sol alt kısmına gelecek biçimde yazılır (Göğüş, 1978: 278; Yavuz, Yetiş ve Birinci, 2003: 326; Topaloğlu, 2010: 296; Durmuş, 2013: 155; Göçer, 2014: 256-257). Son yıllarda gelişen teknolojiyle birlikte, dilekçelere adres bilgisinin yanı sıra cep numarası ve e-posta bilgileri de eklenmektedir. Bu sayede evrakta eksiklik olması durumunda, dilekçeyi veren kişiye daha hızlı ulaşım sağlanmaktadır. Dilekçenin birtakım belgeleri içermesi halinde ise ekler; Ek 1, Ek 2 şeklinde isimlendirilerek adresten sonra yazılır (Yavuz, Yetiş ve Birinci, 2003: 326; Topaloğlu, 2010: 296; Durmuş, 2013: 155).

Dilekçenin şekli unsurlarının son aşamasını **sayfa düzeni** oluşturmaktadır. Öncelikle dilekçe, çizgisiz beyaz bir kâğıda mavi veya siyah mürekkepli kalemle okunaklı şekilde yazılmalıdır (Topaloğlu, 2010: 295). Dilekçenin üstü, altı ve yanlarında boşluk bırakılarak yazı ortalanmalıdır (Göğüş, 1978: 279). A4 boyutunda kâğıtlara yazılan dilekçelerde kâğıt tek yönlü olarak kullanılır (Topçuoğlu Ünal ve Altın, 2017). Bilgisayarla yazılan dilekçelerde kâğıt kompozisyonu, yazı stili ve yazı puntosu gibi şekli unsurlara da özen gösterilmelidir.

Dilekçenin biçimsel unsurlarının yanı sıra dil ve anlatım unsurları da bulunmaktadır. Bunlar; tanıtım, meram, talep, kalıp ifade ve dil anlatım olarak sıralanmaktadır. **Tanıtım** kısmında, dilekçe yazan kişi kendisi hakkında bilgi verir. Öğrenciyse, fakülte, bölüm ve okul numarası gibi bilgilere yer verir; memursa çalıştığı kurumun adı ve sicil numarası gibi bilgileri vererek dilekçeye başlar. Dilekçede adı soyadı bilgisi bulunduğu için bu kısımda “ben” zamirini kullanmaya gerek yoktur.

Dilekçenin neden yazıldığı **meram** kısmında ifade edilmelidir. Dilekçe yazma nedeni, yaşanan problem ya da görülen bir aksaklık olabilir. Bunun yanı sıra, iş istemek veya herhangi bir konuda bilgi almak da dilekçenin amaçları arasında yer alabilir. Meram kısmında problemin ne olduğu anlaşılır bir biçimde ifade edilmeli, ayrıntılara girerek kafa karışıklığına sebep olunmamalıdır.

Meram kısmından sonra **talep** kısmı gelmektedir. Burada kişinin, yetkili makamlardan ne istediğini açıkça ortaya koyması gerekir. Bununla birlikte, talepler akla yatkın (Koç ve Tarhan Öztoprak, 2003: 77), isteklerin somut ve anlaşılır olması gerekir. Çünkü tam olarak anlaşılmayan taleplerin karşılanması veya işleme konması mümkün değildir.

Dilekçeler, birtakım **kalıp ifadelerle** bitirilir. Dilekçe üst makama yazılıyorsa, “Gereğini bilgilerinize arz ederim.”, alt makama yazılıyorsa “Gereğini bilgilerinize rica ederim.” ifadesi kullanılır, dilekçelerin dağıtımlı olması durumunda ise, söz konusu ibare “Gereğini bilgilerinize arz/rica ederim.” biçiminde yazılır (Beyreli, Çetindağ ve Celepoğlu, 2005: 102; Topaloğlu, 2010: 296). Kalıp ifadeler ayrı bir

paragrafta biçiminde ifade edilebileceği gibi, talebin belirtildiği paragrafın sonuna da konulabilir. Gerek ifadesi; işin yapılması, isteğin yerine getirilmesi ve sorunun çözülmesi gibi anlamları kapsadığı için ayrıca "Gereğinin yapılmasının saygılarımla arz ederim." şeklinde bir ifadeye lüzum yoktur (Yakıcı, Yücel, Doğan ve Yelok, 2008: 108).

Dil kullanımı, dilekçenin dil-anlatım unsurlarının sonuncusudur. Yazılan dilekçenin baştan aşağı dil kullanımı açısından kontrol edilmesi gerekir. Dilekçeler, belli bir metin yapısına sahip olan yazışma türleridir ve ağırbaşlı bir dile sahiptir. Bu sebeple, dilekçenin kişisel duygular içermesi, teklifsiz olması, şakalı, küfürlü veya aşağılayıcı sözler barındırması kabul edilemez bir durumdur. Dilekçelerde saygı ve nezaketin elden bırakılmaması gerekir (Göğüş, 1978: 279). Dilekçede kullanılan ifadeler, yanlış anlamaya neden olmayacak, açık ve anlaşılır tarzda olmalı, anlatılmak istenenler kısa ve öz biçimde yazılmalıdır (Durmuş, 2013: 155). Yazım ve noktalama işaretlerine dikkat edilmelidir (Nohutçu, 2015: 23). Çünkü yazım ve noktalama işaretleri, yazıdaki mesajın yanlış anlaşılmasına engel olmanın yanı sıra, anlamı kuvvetlendirir ve anlatıma güç katar (Göçer, 2010). Dilekçede anlatım bozukluğu yapılmamalı, anlamın net bir biçimde ortaya konması amaçlanmalıdır. Böylelikle dilekçelere daha doğru bir dönüt verilebilir.

Öğretmen adayları dilekçe yazma konusunda birçok hata yapmaktadırlar. Nitekim Topçuoğlu Ünal ve Altın (2017) tarafından bir devlet üniversitesinde okuyan öğretmen adayları üzerinde yapılan bir çalışmada, dilekçelerde biçim ve içerik hatalarının sıklıkla yapıldığı tespit edilmiştir. Çalışmada 429 dilekçeden sadece 74'ünün dilekçe yazım kurallarına uygun olarak yazıldığı olduğu, geriye kalan 355 dilekçenin ise içerik ve biçim açısından hatalı olduğu belirlenmiştir. Çalışmada dilekçe yazımında sıkça anlatım bozukluğu ve yazım-noktalama yanlışlarının yapıldığı, öğretmen adaylarının neyi nereye yazacağını bilmemesinin de önemli bir sorun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Dilekçe yazma konusunda Ergene, (2013) tarafından Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi 1. sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmada öğrencilerin dilekçe metinleri incelenmiş, dilekçe yazma konusunda yaptıkları yanlışlar irdelenmiştir. Araştırma sonucunda; öğrencilerin dilekçe yazımına ilişkin kurallara uymadıkları, dil kullanımına, kâğıt düzenine ve yazım kurallarına dikkat etmedikleri, noktalama işaretlerini eksik veya yanlış kullandıkları, sözcük ve cümle düzeyindeki anlatım bozukluklarını sıkça yaptıkları tespit edilmiştir.

Eğitim fakülteleri öğrencilerinin, en çok kullanılan beceriler arasında yer alan dilekçe yazmayı öğrenmelidir. Bunun iki önemli nedeni vardır. Birincisi, öğretmen adaylarının gerek üniversite yaşamları boyunca gerekse öğretmenlik yaptıkları sürece, dilekçeyi kullanmak zorunda kalmalarıdır. İkinci ve en önemli nedeni ise, atandıkları zaman öğrencilerine dilekçe yazmayı öğretmek onların yaşamlarını kolaylaştırmaktır. Çalışmamızın temel amacı, eğitim fakültesine yeni başlayan öğretmen adaylarının dilekçe yazma yeterliklerini belirlemektir. Literatür incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin dilekçe yazma becerilerini ele alan

çalışmaların son derece sınırlı olduğu, bahsi geçen çalışmalarda öğrencilerin dilekçe yazma yeterliklerinin ele alınmadığı saptanmıştır. Söz gelimi, Ergene (2013) ve Topçuoğlu Ünal ve Altın (2017) tarafından yapılan çalışmalarda öğrencilerin yaptıkları hatalar üzerinde durulmuş, dilekçe yazma yeterliklerinin betimsel değerlerini (frekans ve yüzde) gösteren tablolara yer verilmemiştir. Literatürde görülen bu eksiklik de çalışmamızın bir diğer dayanağını oluşturmuştur.

Bu çalışmada, Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesinde okuyan birinci sınıf öğrencilerinin dilekçe yazma becerilerinin incelenmesi amaçlanmaktadır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Dilekçe yazma puanlarının dağılımı nasıldır?
2. Dilekçe yazma puanları bakımından bölümler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?
3. Dilekçe yazma puanları cinsiyet faktörüne göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
4. Dilekçe yazma açısından biçimsel ve dil-anlatım puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık var mıdır?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırma, tarama modelindedir. Tarama çalışmaları araştırmaya konu olan durumun fotoğrafını çekerek betimleme yapmayı amaçlar (Büyüköztürk ve diğer., 2016: 178). Veriler nitel araştırma yöntem ve tekniklerinden doküman incelemesi ile çözümlenmiştir. Doküman incelemesi, araştırılması istenen olguları ve olgularla ilgili bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217).

Çalışma Grubu

Çalışma, Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nin Türkçe Eğitimi, İngiliz Dili Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, Resim-İş Eğitimi, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi, Zihin Engelliler Eğitimi ve Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümlerinde okuyan 165 birinci sınıf öğrencisi ile gönüllülük esasına göre gerçekleştirilmiştir. Çalışma grubu, amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örneklemeyle belirlenmiştir. Çalışma grubunun dağılımı aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 1: Çalışma Grubunun Bölümlere Göre Dağılımı

	f	%
Türkçe Eğitimi	30	18,2
İngiliz Dili Eğitimi	32	19,4
Fen Bilgisi Eğitimi	29	17,6
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	22	13,3
Resim-İş Eğitimi	21	12,7
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık	15	9,1
Zihin Engelliler Eğitimi	16	9,7

Toplam 165 100,0

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, Yazılı Anlatım dersinde uygulama amaçlı yazdırılan dilekçe metinleri üzerinden, öğrencilere yazdırılan dilekçelerin çeşitli açılardan incelenmesi ile elde edilmiştir. Öğrencilere birer adet beyaz kâğıt verilmiş ve onlardan dilekçe yazmaları istenmiştir. Uygulama öncesi ve sırasında dilekçenin nasıl yazılacağı konusunda herhangi bir müdahale veya yardımda bulunulmamış, onlara istedikleri makama istedikleri konuda dilekçe yazabilecekleri sözlü olarak ifade edilmiştir. Öğrencilerin, diledikleri kadar boş kâğıt kullanmalarına izin verilmiştir. Uygulamalar tüm bölümlerde aynı hafta içinde tamamlanmıştır.

Dilekçeler, Özçakmak (2017) tarafından geliştirilen *Dilekçe Dereceli Puanlama Anahtarı* kullanılarak analiz edilmiştir. Dilekçe Dereceli Puanlama Anahtarı, “biçimsel” ve “dil-anlatım” kısım olmak üzere iki kısımdan oluşmaktadır. Ölçeğin boyutları ve puan dağılımı şu şekildedir:

Tablo 2: Dilekçe Dereceli Puanlama Anahtarı'nın Boyutları

Boyutlar	Alt Unsurlar	Puan	Toplam Puan
Biçimsel Unsurlar	Hitap	2	10
	Tarih	2	
	İsim, Soy İsim, İmza	2	
	Adres ve İletişim	2	
	Sayfa düzeni	2	
Dil-Anlatım Unsurları	Tanıtım	2	10
	Meram	2	
	Talep	2	
	Kalıp ifade	2	
	Dil kullanımı	2	
Genel Toplam			20

Tablodan anlaşılacağı üzere, ölçekte, “biçim” ve “dil-anlatım” kısımlarında yer alan her bir alt başlık 2 puandır. Ölçekten maksimum 20 puan alınabilmektedir. Dilekçenin unsurları arasında yer alan ek/ekler kısmı, bütün dilekçelerde standart bir şekilde bulunmadığı için puanlamaya dâhil edilmemiştir.

Yapılan Shapiro-Wilk analizi sonucunda dilekçe yazma puanlarının homojen bir dağılıma sahip olmadığı belirlenerek ($p < .05$) veriler üzerinde parametrik olmayan testlerden Wilcoxon İşaretli Sıralar, Kruskal Wallis-H ve Whitney-U analizleri yapılmıştır.

Bulgular

Bu bölümde, öncelikle eğitim fakóltesi öğrencilerinin dilekçe yazma becerilerine dair betimsel tablolar verilmiş, ardından bölüm ve cinsiyet değişkenlerine göre dilekçe yazma puanlarının değişme durumu ele alınmıştır. Son

olarak, dilekçe yazma açısından biçimsel ve dil anlatım puanları arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına dair sonuçlar tablolaştırılmıştır.

Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Puanları

Tablo 3: Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerisi

Dilekçenin Unsurları		$\bar{X}$	%
Biçimsel	Hitap	1,52	75,8
	Tarih	1,61	80,6
	İsim-soy isim-imza	1,38	69,1
	Adres ve iletişim	1,02	51,2
	Sayfa düzeni	1,27	63,3
	Toplam	6,80	68,0
Dil ve Anlatım	Tanıtım	1,25	62,7
	Meram-problem	1,53	76,3
	Talep	1,42	70,9
	Kalıp ifade	1,21	60,6
	Dil kullanımı	1,19	59,7
	Toplam	6,61	66,1
Genel Toplam		13,41	67,0

Eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma puanlarının ortalaması 13,41'dir. Bu puanların oransal karşılığı ise %67'dir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin en az hata yaptığı birimler *tarih yazma* ve *meram problem anlatma* iken en fazla hata yaptığı birimler *adres ve iletişim bilgisi yazma* ve *dil kullanımı* şeklinde gerçekleşmiştir.

Fen Bilgisi Eğitimi

Tablo 4: Fen Bilgisi Eğitimi Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerileri

Dilekçenin Unsurları		$\bar{X}$	%
Biçimsel	Hitap	1,66	82,8
	Tarih	1,83	91,4
	İsim-soy isim-imza	1,48	74,1
	Adres ve iletişim	1,14	56,9
	Sayfa düzeni	1,38	69,0
	Toplam	7,48	74,8
Dil ve Anlatım	Tanıtım	1,21	60,3
	Meram-problem	1,48	74,1
	Talep	1,31	65,5
	Kalıp ifade	1,07	53,4
	Dil kullanımı	0,90	44,8
	Toplam	5,97	59,7
Genel Toplam		13,45	67,2

Tablo 4 incelendiğinde, Fen Bilgisi Eğitimi öğrencilerinin ortalama dilekçe yazma puanının 13,45, dilekçe yazma başarısının ise %67,2 olduğu görülmektedir. Öğrenciler dilekçenin biçimsel unsurlarında dil ve anlatım unsurlarına göre daha başarılıdılar. En çok *tarih yazma* ve *hitap* ifadesini doğru kullanma konusunda; en az ise *dil kullanımı* ve *kalıp ifade* konusunda başarı göstermişlerdir.

İngiliz Dili Eğitimi

Tablo 5: İngiliz Dili Eğitimi Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerileri

Dilekçenin Unsurları		$\bar{X}$	%
Biçimsel	Hitap	1,41	70,3
	Tarih	1,50	75,0
	İsim-soy isim-imza	1,53	76,6
	Adres ve iletişim	1,00	50,0
	Sayfa düzeni	1,31	65,6
	Toplam	6,75	67,5
Dil ve Anlatım	Tanıtım	1,41	70,3
	Meram-problem	1,81	90,6
	Talep	1,19	59,4
	Kalıp ifade	1,25	62,5
	Dil kullanımı	1,38	68,8
	Toplam	7,03	70,3
Genel Toplam		13,78	68,9

Tablo 5 gözden geçirildiğinde, İngiliz Dili Eğitimi öğrencilerinin ortalama dilekçe yazma puanının 13,78, dilekçe yazma başarısının ise %68,9 olduğu görülmektedir. Öğrenciler en çok *meram-problem anlatma* ve *isim, soy isim ve imza* konusunda başarı gösterirken en az başarıyı *adres ve iletişim bilgilerini yazma* ve *talep ifadesi yazma* konusunda başarı göstermişlerdir.

Türkçe Eğitimi

Tablo 6: Türkçe Eğitimi Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerileri

Dilekçenin Unsurları		$\bar{X}$	%
Biçimsel	Hitap	1,53	76,7
	Tarih	1,87	93,3
	İsim-soy isim-imza	1,27	63,3
	Adres ve iletişim	1,00	50,0
	Sayfa düzeni	1,33	66,7
	Toplam	7,00	70,0
Dil ve Anlatım	Tanıtım	1,17	58,3
	Meram-problem	1,60	80,0
	Talep	1,87	93,3
	Kalıp ifade	1,53	76,7
	Dil kullanımı	1,50	75,0
	Toplam	7,67	76,7
Genel Toplam		14,67	73,3

Tablo 6'ya göre Türkçe Eğitimi öğrencilerinin ortalama dilekçe yazma puanı 14,67, dilekçe yazma başarısı ise %73,3 olarak gerçekleşmiştir. Öğrenciler en çok başarıyı *tarih atma* ve *talep* konusunda gösterirken en az başarıyı *adres ve iletişim bilgilerini yazma* ve *tanıtım ifadesi yazma* konusunda göstermişlerdir.

Resim İş Eğitimi

Tablo 7: Resim İş Eğitimi Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerileri

Dilekçenin Unsurları		$\bar{X}$	%
Biçimsel	Hitap	1,19	59,5
	Tarih	1,43	71,4
	İsim-soy isim-imza	1,10	54,8
	Adres ve iletişim	1,19	59,5
	Sayfa düzeni	1,19	59,5
	Toplam	6,10	61,0
Dil ve Anlatım	Tanıtım	1,48	73,8
	Meram-problem	1,29	64,3
	Talep	1,19	59,5
	Kalıp ifade	1,14	57,1
	Dil kullanımı	1,14	57,1
	Toplam	6,24	62,4
Genel Toplam	12,33	61,7	

Tablodan anlaşılacağı üzere, Resim İş Eğitimi öğrencilerinin ortalama dilekçe yazma puanı 12,33; dilekçe yazma başarısı ise %61,7'dir. En başarılı olunan kısım *tarih yazma* ve *tanıtım* iken en başarısız olunan kısımları ise *isim soy isim yazma* ve *imza atma*, *kalıp ifade* ve *dil kullanımı* oluşturmuştur.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi

Tablo 8: Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerileri

Dilekçenin Unsurları		$\bar{X}$	%
Biçimsel	Hitap	1,60	80,0
	Tarih	1,53	76,7
	İsim-soy isim-imza	1,60	80,0
	Adres ve iletişim	1,07	53,3
	Sayfa düzeni	1,53	76,7
	Toplam	7,33	73,3
Dil ve Anlatım	Tanıtım	1,27	63,3
	Meram-problem	1,53	76,7
	Talep	1,33	66,7
	Kalıp ifade	1,33	66,7
	Dil kullanımı	1,13	56,7
	Toplam	6,60	66,0
Genel Toplam	13,93	69,7	

Tablo 8'de, Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık öğrencilerinin dilekçe yazma puanının 13,93; dilekçe yazma başarısının ise %69,7 olduğu görülmektedir. En çok *hitap yazma* ve *isim, soy isim ve imza* konusunda başarı gösterirken en az başarıyı *adres ve iletişim bilgilerini yazma* ve *dil kullanımı* konusunda başarı göstermişlerdir.

Zihin Engelliler Eğitimi

Tablo 9: Zihin Engelliler Eğitimi Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerileri

Dilekçenin Unsurları	$\bar{X}$	%	
Biçimsel	Hitap	1,50	75,0
	Tarih	1,50	75,0
	İsim-soy isim-imza	1,56	78,1
	Adres ve iletişim	1,31	65,6
	Sayfa düzeni	1,06	53,1
	Toplam	6,94	69,4
Dil ve Anlatım	Tanıtım	1,50	75,0
	Meram-problem	1,81	90,6
	Talep	1,50	75,0
	Kalıp ifade	1,13	56,3
	Dil kullanımı	1,13	56,3
	Toplam	7,06	70,6
Genel Toplam	14,00	70,0	

Tablo 9'a göre, Zihin Engelliler Eğitimi öğrencilerinin ortalama dilekçe yazma puanı 14,00; dilekçe yazma başarısı ise %70,0 olarak gerçekleşmiştir. Öğrenciler en çok başarıyı *isim, soy isim ve imza* ile *meram problem anlatma* konusunda gösterirken en az başarıyı *sayfa düzeni, kalıp ifade ve dil kullanımı* konusunda göstermişlerdir.

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi

Tablo 10: Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğrencilerinin Dilekçe Yazma Becerileri

Dilekçenin Unsurları	$\bar{X}$	%	
Biçimsel	Hitap	1,73	86,4
	Tarih	1,45	72,7
	İsim-soy isim-imza	1,18	59,1
	Adres ve iletişim	0,55	27,3
	Sayfa düzeni	1,00	50,0
	Toplam	5,91	59,1
Dil ve Anlatım	Tanıtım	0,82	40,9
	Meram-problem	1,09	54,5
	Talep	1,50	75,0
	Kalıp ifade	0,95	47,7
	Dil kullanımı	1,05	52,3
	Toplam	5,41	54,1
Genel Toplam	11,32	56,6	

Yukarıdaki tabloya göre, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi öğrencilerinin dilekçe yazma puanı 11,32 olarak belirlenmişken bunun oransal karşılığı %56,6'dır. En fazla başarı *hitap* ve *talep* etme konusunda görülmüş, en az başarı ise *adres ve iletişim bilgisi yazma* ile *tanıtım* kısımlarında kendisini göstermiştir.

Bölmelere Göre Analiz

Tablo 11: Dilekçe Yazma Puanlarının Bölmelere Göre Analizi (Kruskal Wallis-H)

Puan	Gruplar	N	Sıra ortalaması	χ^2	sd	p
Sınıf	Fen Bilgisi	29	84,88	29,606	6	,000
	İngiliz Dili	32	90,81			
	Türkçe	30	106,02			
	Resim İş	21	62,95			
	Reh. ve P. Danışmanlık	15	92,73			
	Zihin Engel.	16	94,22			
	Bilgisayar ve Öğr. Tek.	22	42,11			
	Toplam	165				

Tablodan anlaşılacağı üzere, eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma becerileri bölüm değişkeni açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermektedir ($\chi^2=29,606$; $sd=6$; $p<.05$). Farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan ikili karşılaştırmalar yapılmıştır. Whitney-U testleri sonucuna göre oluşan bu farkların;

- Fen Bilgisi Eğitimi ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencileri arasında Fen Bilgisi Eğitimi öğrencileri lehine ($U= 141,500$; $z= -3,405$; $p= .001$);
- İngiliz Dili Eğitimi ile Resim İş Eğitimi öğrencileri arasında İngiliz Dili Eğitimi öğrencileri lehine ($U= 223,000$; $z= -2,073$; $p= .038$);
- İngiliz Dili Eğitimi ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencileri arasında İngiliz Dili Eğitimi öğrencileri lehine ($U= 152,500$; $z= -3,538$; $p= .000$);
- Türkçe Eğitimi ile Resim İş Eğitimi öğrencileri arasında Türkçe Eğitimi öğrencileri lehine ($U= 151,500$; $z= -3,155$; $p= .002$);
- Türkçe Eğitimi ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencileri arasında Türkçe Eğitimi öğrencileri lehine ($U= 91,500$; $z= -4,451$; $p= .000$);
- Özel Eğitim ile Resim İş Eğitimi öğrencileri arasında Özel Eğitim öğrencileri lehine ($U= 101,000$; $z= -2,073$; $p= .038$);
- Özel Eğitim ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencileri arasında Özel Eğitim öğrencileri lehine ($U= 101,000$; $z= -2,073$; $p= .038$);
- Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencileri arasında Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi öğrencileri lehine ($U= 58,500$; $z= -3,331$; $p= .001$) olduğu belirlenmiştir.

Cinsiyete Göre Analiz

Tablo 12: Dilekçe Yazma Puanlarının Cinsiyet Faktörüne Göre Analizi (Whitney-U)

Cinsiyet	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	U	Z	p
Erkek	51	72,23	3683,50	2357,500	-1,952	,051
Bayan	114	87,82	10011,50			
Toplam	165					

Tablo 12 gözden geçirildiğinde, Türkçe öğretmeni adaylarının dilekçe yazma puanlarının cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermediği anlaşılmaktadır.

Biçimsel Puanlara ve Dil-Anlatım Puanlarına Göre Analiz

Tablo 13: Biçimsel Puanların ve Dil-Anlatım Puanlarının Dağılımı

Dilekçe Unsurları	N	$\bar{X}$	Ss	Minimum	Maksimum
Biçimsel	165	6,80	1,51497	3,00	10,00
Dil ve Anlatım	165	6,61	1,65904	3,00	10,00

Tablo 13 incelendiğinde, eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma konusunda, biçimsel puanlarının (6,80) dil-anlatım puanlarından (6,61) daha yüksek ortalamaya sahip olduğu anlaşılmaktadır. Aralarında bir fark olup olmadığını belirlemek için yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 14: Biçimsel ve Dil-Anlatım Puanları Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Biçim- Dil ve Anlatım	N	Sıralar Ortalaması	Sıralar Toplamı	Z	p
Negatif Sıralar	82	69,57	5704,50		
Pozitif Sıralar	60	74,14	4448,50	-1,301	,193
Eşit	23				
Toplam	165				

Tablo 14'e göre, dilekçe yazma konusunda, biçimsel puanlar ile dil ve anlatım puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmaktadır ($Z=-1,301$; $p>,05$).

Sonuç ve Tartışma

Eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma puanlarının ortalamasının 13,41 olduğu, bunun oransal karşılığının ise %67 olduğu tespit edilmiştir. Eğitim fakültesi öğrencilerinin en az hatayı *tarih yazma* ve *meram problem anlatma* konusunda yaptığı; en fazla hatayı ise *adres ve iletişim bilgisi yazma* ve *dil kullanımı* konusunda yaptığı belirlenmiştir.

Bunun yanı sıra bölümlere göre ortalama dilekçe yazma puanlarının;

Fen Bilgisi Eğitimi öğrencileri için 13,45 (%67,2),

İngiliz Dili Eğitimi öğrencileri için 13,78 (%68,9),

Türkçe Eğitimi öğrencileri için 14,67 (%73,3),

Resim İş Eğitimi öğrencileri için 12,33 (%61,7),

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi öğrencileri için 13,93 (%69,7),

Zihin Engelliler Eğitimi öğrencileri için 14,00 (%70,0) ve

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi öğrencileri için 11,32 (%56,6) olarak gerçekleştiği belirlenmiştir. Dilekçe yazma açısından en yüksek puan Türkçe Eğitimi bölümüne, en düşük puan ise Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümüne aittir. Bu sonuca göre Türkçe Eğitimi öğrencilerinin dilekçe yazma seviyelerinin "iyi" olduğu söylenebilir. Nitekim Özdemir ve Erdem'in (2011) çalışması

da bu yönüyle çalışmamızla benzerlik taşımaktadır. Adı geçen çalışmada, Türkçe eğitimi bölümü öğrencilerinin *çoğunlukla kimseden yardım almadan* dilekçe yazabildikleri saptanmıştır.

Bölüm değişkeni açısından yapılan analizlerde, eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma becerilerinin istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir ($\chi^2=29,606$; $sd=6$; $p<.05$). Yapılan Whitney-U karşılaştırmalarına göre,

Fen Bilgisi Eğitimi öğrencileri, Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencilerinden; İngiliz Dili Eğitimi öğrencileri, Resim İş Eğitimi ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencilerinden; Türkçe Eğitimi öğrencileri, Resim İş Eğitimi ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencilerinden; Özel Eğitim öğrencileri, Resim İş Eğitimi ile Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencilerinden; Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Eğitimi öğrencileri ise Bilgisayar Öğretimi ve Teknoloji Eğitimi öğrencilerinden daha başarılıdır.

Çalışmada, eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma puanları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir ($U=2357,500$; $z= -1,952$; $p=.051$). Bu sonuç, dilekçe yazma konusunda erkek ve kız öğrencilerin benzer olduklarını ifade etmektedir.

Eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma konusunda, biçimsel puanları [$X=6,80$ (%68,0)] dil-anlatım puanlarından [$X=6,61$ (%66,1)] daha yüksektir. Ancak yapılan analiz sonucunda, biçimsel puanlar ile dil ve anlatım puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farka rastlanmamıştır ($Z=-1,301$; $p>.05$). Diğer bir ifadeyle eğitim fakültesi öğrencileri, dilekçenin biçimsel ve dil-anlatım unsurları açısından benzer bir başarı sergilemişlerdir. Çalışmamızda biçim ve dil-anlatım puanları bakımından öğrencilerin başarıları orta düzeyden yüksektir (sırasıyla %66,1 ve %68,0). Ancak bu konuda Topçuoğlu Ünal ve Altın'ın (2017) çalışması farklılık arz etmektedir. Bahsi geçen çalışmada, dilekçelerde sıklıkla biçim ve içerik hatalarının yapıldığı; 429 dilekçenin 355'inin (%82,8) içerik ve biçim açısından hatalı olduğu saptanmıştır. Diğer taraftan Ergene'nin (2013) Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi birinci öğrencileriyle (Fen Bilgisi, Matematik, Okul Öncesi, Sınıf, İngilizce ve Türkçe Öğretmenliği ile Rehberlik ve Psikolojik Danışma bölümleri) gerçekleştirdiği çalışmada da öğrencilerin dilekçe türünün biçimsel ve dilsel kurallarının pek çoğuna uymadığı belirlenmiştir. Yukarıda ifade edilen çalışmaların çalışmamızla uyumlu olmamasının bir sebebi, çalışmaların farklı branştaki öğrencilerle gerçekleştirilmiş olması olabilir. Bu farklılığın diğer bir sebebi olarak, adı geçen çalışmaların dilekçelerde yapılan hataları temel almaları da gösterilebilir.

Genel olarak değerlendirmek gerekirse, eğitim fakültesi öğrencilerinin dilekçe yazma puanlarının %56'nın üzerinde olduğu görülmektedir. En başarılı bölüm olan Türkçe Eğitimi bölümünün puanı ise %73,3'tür. Bu, beklenen bir sonuçtur. Türkçe Eğitimi bölümünün başarılı olması, alınan derslerin öğrencilerin dil becerilerini, özellikle de yazma becerilerini geliştiren nitelikte olmasına bağlanabilir. Her ne kadar en başarılı bölüm Türkçe Eğitimi olsa da bu durum, istenilen bir seviye olarak görülmemelidir. Üniversiteye yeni başlayan öğrencilerle gerçekleştirilen bu

çalışmadan elde edilen sonuçların iyi okunması, hayatın her alanında kullanılan dilekçe türünün öğrencilere daha iyi kavratılması adına önemlidir. Bazıları tarafından basit bir beceri olarak algılanan dilekçe türü, mezuniyet sonrasında başlayarak hayatın tüm alanlarında kullanılmakta, tam olarak öğrenilmediğinde çeşitli problemler yaşanmaktadır. Bu sebeple, dilekçe öğretimine daha çok dikkat sarf edilmelidir.

Bölgümlere göre değişmekle birlikte genel olarak, dilekçe yazımında en fazla hata, *adres ve iletişim bilgisi yazma* ile *dil kullanımı* konusunda yapılmıştır. Bu durum, öğrencilere adres ve iletişim bilgileri başta olmak üzere dilekçenin hangi unsurlardan oluştuğunun eksiksiz bir şekilde öğretilmesi gerektiğini göstermektedir. Dil kullanımı açısından dilekçeye ayrı bir değer verilmelidir. Çünkü dili kusurlu olan bir dilekçe; problem, şikâyet veya talebin yetkililere tam olarak aktarılmasına engel olabilir. Dilekçenin bütünü, parçalarının toplamından daha fazla anlam ve önem arz etmektedir. Bu nedenle dilekçenin her bir unsurunun öğretiminde ayrı bir itina gösterilmelidir. İlkokuldan başlanarak öğrencilere dilekçe, tutanak ve özgeçmiş yazma gibi beceriler öğretilmelidir.

Bu çalışma, eğitim fakóltesinin birinci sınıfında öğrenim gören öğrenciler üzerinde gerçekleştirilmiştir. Bu konuda diğer fakólte öğrencilerinin dilekçe yazma durumları, sınıf seviyeleri göz önüne alınarak incelenebilir. Ayrıca ilkokul, ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerin dilekçe yazma becerilerinin ne durumda olduğu konusunda da çalışmalar yapılabilir.

Kaynakça

Afacan, S. (2011). Devletle yazışmak: Türkiye ve İran sosyal tarihçiliğinde dilekçeler. *Türkiyat Mecmuası*, 21(1), 1-29.

Beyreli, L., Çetindağ, Z. ve Celepoğlu, A. (2005). *Yazılı ve sözlü anlatım*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Büyükoztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.

Durmuş, T. I. (2013). Bilimsel yazılar ve yazışma türleri. (Ed.: M. Macit ve S. Cavkaytar), *Türk Dili II*, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Web-Ofset.

Ergene, O. (2013). MEÜ eğitim fakóltesi 1. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatım dersindeki uygulamalarda belirlenen yanlışları üzerine bir değerlendirme (Dilekçe metinleri). *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 9(1), 296-312.

Göçer, A. (2010). Türkçe öğretiminde yazma eğitimi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(12), 178-195.

Göçer, A. (2014). *Yazma eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

Göğüş, B. (1978). *Orta dereceli okullarımızda Türkçe ve yazın eğitimi*. Ankara: Dağıtım, Gül Yayınevi.

Kenan, K. (2007). *Türk kamu hukukunda dilekçe hakkı ve kullanma usulü*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Koç, H. ve Tarhan Öztoprak, M. (2003). *Yazışma teknikleri: Örnekler ve uygulamalar*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Nohutçu, U. (2015). *Yükseköğretim öğrencilerinin işlevsel yazma becerilerinin geliştirilmesine yönelik bir eylem araştırması*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.

Özçakmak, H. (2017). Türkçe öğretmeni adaylarının dilekçe yazma yeterliklerinin değerlendirilmesi. *4rd International Eurasian Educational Research Congress Ejer Congress 2017 Bildiri Özetleri Kitabı*, s. 1857-1858. Ankara: Anı Yayıncılık.

Özdemir, N. H. ve Erdem, İ. (2011). Türkçe öğretmeni adaylarının yazma alışkanlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 102-129.

TBMM. (2005). *Dilekçe hakkı ve TBMM dilekçe komisyonu*. (Ed. Ömer Ekşi). Ankara: TBMM Basımevi.

Türk Dil Kurumu. (2011). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.

Topaloğlu, Y. (2010). *Yazılı anlatım türleri*. (Ed.: L. Doğan). *Üniversiteler için Türk dili yazılı ve sözlü anlatım*, İstanbul: Kriter Yayınları, s. 295-401.

Topçuoğlu Ünal, F., & Altın, H. (2017). Üniversite öğrencilerinin dilekçe yazım yanıtları üzerine bir inceleme. *Electronic Turkish Studies*, 12(6), 741-760.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). 29.05.2016 tarihinde https://www.tbmm.gov.tr/anayasa/anayasa_2011.pdf adresinden erişilmiştir.

Yakıcı, A., Yücel, M., Doğan M. ve Yelok, V. S. (2008). *Üniversiteler için Türkçe 1 yazılı anlatım*. Ankara: Gazi Kitabevi.

Yavuz, K., Yetiş, K. ve Birinci, N. (2003). *Üniversite Türk dili ve kompozisyon dersleri*. İstanbul: Bayrak Basım Yayım Dağıtım.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Extended Abstract

Introduction

People have always expressed their wishes and complaints. These wishes and complaints which had been verbal previously became written in the process of time and that is how petition was created. Petitions are indispensable parts of social life (Afacan, 2011). They help a lot of problems which are detected by public be realized by authorities. Institutions can find out their strengths and weaknesses with the help of petitions, and so they can improve the strengths while reviewing their weaknesses (Kenan, 2007: 148).

Petition which means informing a place who is concerned about the demand or complaint is also a document (Özçakmak, 2017). Petitions reflect personality of their writers, and they are quite effective in demands' being fulfilled (Göğüş, 1978:

278). Therefore, both language to be used and formal elements in petitions should be paid attention.

Students may make a lot of mistakes while writing petitions. In a study carried out by Topçuoğlu Ünal and Altın (2017) was it revealed that formal and content mistakes were frequently made by preservice teachers and they did not know what to write where. In another study carried out by Ergene (2013) on first graders of Faculty of Education was it found that the students did not obey the rules of writing petition, they did not pay attention on use of language, page layout and spelling rules as well as using punctuation marks incompletely or mistakenly, and making ambiguity mistakes on word or sentence level frequently.

Writing petition is a crucial skill whereas it is among the mostly neglected skills. Additionally, there are few studies about petition writing skills of university students in the literature. That is why this subject was studied.

Method

The survey model was used for the study. The study group consisted of 165 first graders studying at Turkish Language Teaching, English Language Teaching, Science Education, Art and Crafts Education, Guidance and Psychological Counseling, Special Education and Computer and Instructional Technologies departments of Mustafa Kemal University, Faculty of Education. Data were obtained from the petitions written by the students. The students were given plain papers and were asked to write petitions. They were not intervened about writing petitions before and during application. The application was completed in a week.

The petitions of the students were analyzed using *Petition Writing Rubric* developed by Özçakmak (2017). Petition Writing Rubric consisted of two parts which were "formal" and "language-expression". Formal part included sub-elements of "salutation", "date", "name-surname and signature", "address and contact information" and "page layout". Each sub-element was 2 points. The highest score to be taken in formal part was 10. The part of language-expression involved sub-elements of "introduction", "problem", "demand", "set phrase" and "use of language". The highest score to be taken in this part was 10, too. Therefore, the highest score to be taken from the scale was 20.

As a result of Shapiro-Wilk analysis, it was found that petition writing scores were not homogeneous ($p < .05$), and so Wilcoxon Signed Ranks, Kruskal Wallis-H and Whitney-U analyses that were non-parametric tests were employed.

In this study, distribution of petition writing scores, state of change of petition writing scores with respect to department and gender variables and state of differentiation of petition writing scores regarding formal or language-expression elements were searched out.

Result and Discussion

Petition writing mean score of Education Faculty students was 13,41. This was proportionately 67%. The students made mistakes mainly in *writing date* and

expressing their problems while they made mistakes at the least in writing address and contact information and use of language.

The highest petition writing score was in the department of Turkish Language Teaching (14,67) while the lowest score was in the department of Computer and Instructional Technologies Education (11,32). Based on this finding can it be claimed that petition writing levels of Turkish Language Teaching students were “good”. Our study was also in accordance with Özdemir and Erdem’s study (2011). In that study, was it revealed that Turkish Language Teaching students were able to write petitions *mostly with no help from others*.

Petition writing scores of education faculty students had statistically significant difference in terms of department variable ($\chi^2=29,606$; $sd=6$; $p<.05$). According to Whitney-U comparisons, Science Education students were more successful than Computer and Instructional Technologies Education students; ELT students were more successful than Art and Crafts and Computer and Instructional Technologies Education students; Turkish Language Teaching Students were more successful than Art and Crafts and Computer and Instructional Technologies Education students; Special Education students were more successful than Art and Crafts and Computer and Instructional Technologies Education students; Guidance and Psychological Counseling students were more successful than Computer and Instructional Technologies Education students.

There is no statistically significant difference between petition writing scores of Education Faculty students with respect to gender variable ($U= 2357,500$; $z= -1,952$; $p=.051$).

Additionally, There is no statistically significant difference between formal and language-expression scores of Education Faculty students ($Z=-1,301$; $p>.05$). Students’ achievement scores were higher than medium level in terms of formal and language-expression scores (66,1% and 68% respectively). However, the study implemented by Topçuoğlu Ünal and Altın (2017) about this subject showed difference. In that study was it revealed that mostly formal and content mistakes were made in petitions, and 355 out of 429 petitions (82,8%) were incorrect with respect to content and form. On the other hand, in the study carried out by Ergene on the first graders of Mersin University Faculty of Education was it reported that the students did not obey most of the formal and linguistic rules of petition. One reason why the studies mentioned above were not in accordance with ours can be that those studies grounded on mistakes made in petitions.

This study was implemented on the students of Faculty of Education. Petition writing skills of students of other faculties can be searched out. Additionally, level of petition writing skills of primary, secondary and high school students can be studied in further studies.